

Robert C. Ostergren, A Community Transplanted. The Trans-Atlantic Experience of a Swedish Immigrant Settlement in the Upper Middle West, 1835–1915. Uppsala 1988, p. 400.

Wisconsinin yliopiston maantieteen apulaisprofessori Robert C. Ostergren selvittää teoksessaan sitä, miten muuttoliike yhdestä ruotsalaiskunnasta yhdelle alueelle on vaikuttanut yhtäältä lähettävän yhteisön ja toisaalta vastaanottavan yhteisön elämään. Hän rakentaa analyysillään ketjun taaleinmaalaisesta Rättvikin kunnasta Keski-Minnesotassa sijaitsevaan Isanti Countyyn (osittain myös Etelä-Dakotan Clay Countyyn).

Kyseessä on siis *case study*, mutta Ostergren sijoittaa käsittelynsä laajempaan muuttoliiketu- kista käsittelevään kontekstiin. Näin hän kykenee valitsemansa näkökulman puitteissa tekemään perusteltuja päätelmiä siirtolaisten elämänkaaresta sekä muuttoliikkeen aiheuttamista taloudellis-yhteiskunnallisista muutoksista. Kyseessä oli maatalousyhteisöstä toiseen maatalousyhteisöön muutto, joka alkuvaiheissaan oli hyvin suku- ja perhekeskeistä. Kulttuurimaantieteilijänä Ostergren tarkastelee Rättvikin ja Isanti Countyn elinolosuhteita maalaiselämän kannalta, ts. millaisia taloudellisia mahdollisuuksia maanviljely tarjosi, miten se vaikutti asuinpaikan valintaan, yhdistystoimintaan jne.

Vuoteen 1890 mennessä Rättvikistä muutti Amerikkaan hiukan alle 1 000 henkilöä, ja suunnilleen puolet heistä asettui yllämainittuihin kahteen countyyn. Sen jälkeen muuttoliike oli leimallisemmin yksittäisten henkilöiden muuttoa; tekijä ei kiinnitä heihin enää vastaanlaista huomiota vaan muotoilee tutkimuksensa nimenomaisesti pysyvän perhesiirtolaisuuden näkökulmasta. Siirtolaisella on Ostergrenin konstellaatioissa kaksi maailmaa: siirtolaisyhteisö ja ympärillä oleva Amerikka. Teoreettisesti pitäisi juuri Ostergrenin kysymyksenasettelussa puhua myös siirtolaisen kolmannesta maailmasta, kotimaasta, joka muodostaa sekä fyysisen että mentaalisen linkin "atlanttisessa ketjussa".

Ehkä uusinta näkökulmaa Ostergrenin tutkimuksessa edustaa juuri lähtöalueen (Rättvik) tarkastelu siinä vaiheessa, kun muuttoliike on jo tapahtunut tosiasia, ts. minkä jäljen siirtolaisuus jätti kotiseutuun ja niihin ihmisiin, jotka eivät koskaan mihinkään muuttaneet. Siksi olisi perusteltua puhua myös kolmannelle maailmalle. Ostergren valottaa näet hyvin monipuolisesti lähtöalueiden-titeettiä, joka siirtolaisuustutkimuksessa on jäänyt varsin vähälle. Tähän liittyen hän sisällyttää käsitteilynsä uusia innovaatioita, joita siirtolaisuus ja

Isanti Countyn esimerkki aikaansaivat Rättvikissä (esim. uskonnolliset ja raittiusyhteisöt). Palanneiden siirtolaisten panosta yhteydenpitäjänä olisi ollut syytä analysoida laajemmin, vaikkei heidän osuutensa ollut tutkimuksen mukaan kuin kymmenesosa lähteneistä.

Pysyväksi osoittautunut "maanviljelyssiirtolaisuus" osoittautuu luonteeltaan konservatiiviseksi: ruotsalaisuus ja vanhat tavat säilyivät Minnesotassa kauemmin kuin konsanaan Rättvikissä, koska siirtolaisyhteisö pysyy pitkään melko eristyneenä ulkomaailmasta. Tämä kuuluu Ostergrenin tutkimuksen mielenkiintoisiin tuloksiin, joita leimaavat päätelmien teko yksilöjen näkökulmasta, mutta toisaalta niiden kytkeminen muuttoliikkeen yleiseen ketjuluonteeseen koko lähettävän ja vastaanottavan yhteisön tasolla. Tutkimus tuo näin ollen uuden näkökulman: kahden tilan (Rättvik/Isanti County) välisen kiinteän yhteyden vuosikymmenestä toiseen siten, että kumpikin vaikuttaa koko ajan toisiinsa. Linkki ei katkea missään vaiheessa vaan muuttoliikkeen prosessimaisuus pitää vuorovaikutuksen dynaamisena melko pitkälläkin aikavälillä.

Toisaalta kyseessä on yksittäistapaus, joten jatkossa olisi mielenkiintoista nähdä vastaavanlaisia tutkimuksia alueista, jotka ovat demografisesti toisenlaisia (esim. urbaanisia). Ostergrenin tutkimus avaa joka tapauksessa mahdollisuuksia muuttoilmion totaalisempaan käsittämiseen sekä aika- että erityisesti tila-akselilla.

Keijo Virtanen

Terry G. Jordan and Matti Kaups, The American Backwoods Frontier; An Ethnic and Ecological Interpretation, Baltimore 1989, p. 340.

Two cultural geographers, Terry G. Jordan from the University of Texas, Austin, and Matti Kaups, from the University of Minnesota, Duluth, have co-written a publication partly in commemoration of the 350th anniversary of the founding the "New Sweden" Colony in Delaware, celebrated last year on both sides of the Atlantic Ocean.

New Sweden existed as an independent colony only for 17 years, but the influence of this early settlement in North America has been in many ways important. The main thesis of the authors is that the Nordic settlers of the Delaware Valley made a significant Northern European contribution to the development of American backwoods culture. The principal agents of this were the ethnic Finns who formed a substantial part of the population of New Sweden, especially the eastern or Savonian and Karelian Finns. The contributions of the eastern Finns — in the spirit of the *Kalevala* — exceeded in importance those of the highland Britishers, the Scotch-Irish etc. The log cabin and worm fence, the steel ax and hunting rifle, high mobility and shifting cultivation have strong northern European origins, especially via the Savo-Karelian colonial immigrants.

Another thesis of Jordan and Kaups is that the next most significant contributors to the backwoods after the Finns were the eastern woodland Indians, in particular the Delaware tribe. After the "Fenno-Indic" contributions come to British and especially Scotch-Irish. In general the authors consider the origins of American pioneer culture to be a mingling of Swedish, Finnish and Delaware Indian culture.

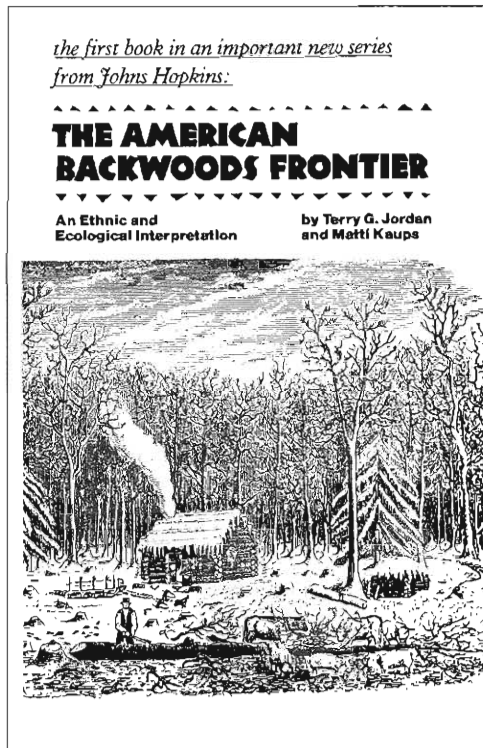
A number of other studies confirm the authors' view that a substantial proportion of the early population of the Delaware Valley was Finnish — or to be more precise — Savo-Karelian. Being only a general historian and not an ethnologist, however, I cannot help wondering if the available surviving documents provide adequate source material for extensive conclusions to be drawn about the superiority of "Fenno-Indic" contribution to American backwoods culture.

In the use of Finnish literature there is an inaccuracy on page 56: "One of the families reputedly from Pohjanmaa, the Mårtenssons of Vaasa, would generations later produce a signer of the American Declaration of Independence, John Morton". However, the reference source cited is Akseli Rauanheimo, "Rautalammin lahja Amerikkalle" (a gift of Rautalampi to America), *Kansanvalistusseuran Kalenteri 1921*, which suggests that the Mortenson family came from Rautalampi, Savo. There were obviously two Morten Mortensons in the colony. But in default of more

reliable information, the only contemporary source, the old Wicaco church records, state merely that John Morton's great-grandfather Morten Mortenson was born in Finland (about 1606.)

Overall, however, this well edited and illustrated book by Jordan and Kaups is a courageous contribution in the field of cultural geography to the description and interpretation of the transition of Nordic frontier culture to a new continent, its adaptation to new surroundings and interaction and fusion, not only with other European influences, but also with the Indian way of life, resulting as a frontier culture that swept successfully across the forested parts of North America.

Olavi Koivukangas

Saapuneita julkaisuja/ Publications received

Muuttoliikekirjallisuus

- Björkegren, Inger:** Flyktingar från Vietnam. En rapport om Vietnamflyktingarnas situation i Sverige. Statens invandrarverk, 1988. 53 s.
- Elomaa, Jarmo (toim.):** Inkerin bibliografia. Luetelo vatjalaisia, inkerioisia ja Inkerin suomalaisia käsittelevästä kirjallisuudesta. Castrenianumin toimitteita 22. Helsinki 1981. 126 s.
- Fredman, Markku & al.:** Olkeutta ulkomaalaisille. Helsinki 1989. 205 s.
- Gambino, Richard:** Blood of my Blood. The Dilemma of Italian-Americans. USA. 388 p.
- Hetta, Pertti & Kokkonen, Pekka:** Poroluu-projekti, raportti I. Lapin läänin aikuisväestön asennoituminen alueen etnisiin vähemmistöryhmiin. Lapin korkeakoulu, kasvatustieteiden osasto 1986. 128 s.
- Hulten, Britt & al.:** Journalister, invandrare, flyktingar. Stockholm 1988. 194 s.
- Jaakkola, Magdalena:** Suomalaisen suhtautuminen ulkomaalaisiin ja Suomen ulkomaalaispolitiikkaan. Työministeriö, Siirtolaisuustutkimuksia 21. Helsinki 1989. 155 s.
- Jordan, Terry & Kaups, Matti:** The American Backwoods Frontier. An Ethnic and Ecological Interpretation. USA 1989. 340 p.
- Karjalainen, Elli:** Migration and Regional Development in the Rural Communes of Kainuu, Finland in 1980–85. Academic Dissertation. Oulu 1989. 89 s.
- Karni, Michael G; Koivukangas, Olavi; Laine, Edward W. (eds.):** Finns in North America. Proceedings of Finn Forum III, 5.–8.9.'84, Turku, Finland. Siirtolaisuusinstituutti, Migration Studies C9. 528 p.
- Kippola, Anna-Kaarina (toim.):** Tuntematon pakolainen. Helsinki 1989, 240 s.
- Kohtauspaikkana Suomi.** Pakolaistyötä käytännössä. Helsinki 1989. 223 s.
- Koistinen, Anne:** Pohjoismaiset pakolaistutkimukset. Virikkeitä suomalaiseen tutkimustoimintaan. Sosiaali- ja terveysministeriö, suunnitteluos. Julkaisuja 4:1988. Helsinki 1989. 184 s.
- Kunz, Egon F.:** Displaced Persons. Calwell's New Australians. Australia 1988. 285 p.
- Lampén, Ernst:** Värmlannin matka. Suomalaisuutta vainuamassa Värmlannin metsissä. Helsinki 1925. 242 s.
- Liebkind, Karmela:** Me ja muukalaiset – ryhmärajat ihmisten suhteissa. Helsinki 1988. 150 s.
- Miles, Robert:** Racism. Kent 1989. 158 p.
- Nilsson, K.F.:** En emigrants minnen från Amurbo-lagets expedition. Övertryck ur Terra 1922 och Särtryck ur Geografiska Sällskapets i Finland tidskrift 1922. Helsingfors 1923.
- Ornbrant, Birgitta (red.):** Muslimiska kvinnor i Norden. Delegationen för invandrarforskning, rapport 11. Stockholm 1989. 153 s.
- Ostergren, Robert C.:** A Community Transplanted. The Trans-Atlantic Experience of a Swedish Immigrant Settlement in the Upper Middle West, 1835–1915. Studia Multiethnica Upsalensia 4. Uppsala 1988. 400 p.
- Pasila, Ulla:** Porin muuttoliike 1985. Porin kaup-
pungin tutkimuksia 73/1987. 69 s.
- Paulaharju, Samuli:** Ruijan äärimmäisillä saarilla. 2. painos, Porvoo 1968. 143 s.
- Pioneering in Pelkie.** Compiled by the Sturgeon Valley Historical Society. Pelkie 1985. 160 p.
- Pitkäranta, Merja:** Lapsiperheiden lähtömuutto Uudestakaupungista vuosina 1985–87. Maantieteen pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto 1988. 87 s.
- Reedley Finnish Relief Committee.** Vol. II, Part II. April 23, 1945–June 7, 1949. The translations and editing by Frank Stohl 1986. P. 75–176.
- Roberts, Barbara:** Whence They Come. Deportation from Canada 1900–1935. Ottawa 1988. 246 p.
- Rolle, Andrew F.:** The Immigrant Uppraised. Italian Adventures and Colonists in an Expanding America. Oklaholma 1970. 391 p.
- Ryökäs, Merja:** Paluumuutto. Mikkelin seudulta vuosina 1974–1976 muuttaneiden paluuhalukkuus ja -mahdollisuudet. Helsingin kauppa-
keakoulun julkaisuja M-30. Mikkelin 1988. 57 s.
- Siirtolaisuusasiain neuvottelukunnan mietintö XII.** Suomen maahanmuutto- ja ulkomaalaispolitiikka. Betänkande XII avgivet av delegationen för migrationsärenden. Finlands invandrings- och utlänningspolitik. Komiteamietintö/Kommittébetänkande 1988:41. Helsinki 1989. 194 s.
- Saressalo, Lassi & Olsen, Venke (toim.):** Bibliografia kveeneistä. En kvänsk bibliografi. Kulturhistorie nr. 10, Universitetet i Tromsö, 1987. 51 s.
- Siirtokarjalaisten tie I.** Turku 1970. 1419 s.
- Skarderud, Anne Lise (red.):** Finnskogen/Finnbygden "en gräns av annat slag...". Malung 1987. 88 s.
- Suomi Konferenssin Vuosikirja/Suomi Conference Yearbook 1989.** Finnish Special Interest Conference Evangelical Lutheran Church in America/Canada. Toim. E. Olaf Rankinen. New York Mills. 216 s.
- Tommola, Esko:** Uuden maan rakentajat. New Yorkin suomalaisten tarina. Keuruu 1989. 368 s.
- Wargelin, Raymond W.:** Suomi Synod Ministe-

rium (1890–1962) and Theological Bibliography. A Guide to Research Sources. Río Rancho, New Mexico, 1988. (Copy) 73 p.

Warwaruk, Larry: Red Finns of Coteau. USA 1984. 108 p.

Wheeler, Thomas C. (ed.): The Immigrant Experience. The Anguish of Becoming American. USA. 212 p.

The Eighth Nordic Demographic Symposium. June 1986, Gilleleje Denmark. Scandinavian Population Studies 8. The Nordic Demographic Society, Copenhagen 1988. 346 s.

Etelä-Pohjanmaan historia IV I. Isostavihasta Suomen sotaan 1700–1809. Vaasa 1948. 764 s.

Joppien, Rudiger & Smith, Bernard: The Art of Captain Cook's Voyages. Volume one. The Voyage of the Endeavour 1768–1771. Singapore 1985. 247 p.

Kolari, Risto: Ammatillinen liikkuvuus Suomessa. Occupational Mobility in Finland 1975/1980/1985. Tilastokeskus, Tutkimuksia 160. Helsinki 1989. 189 s.

Kosonen, Mauno & Tervämäki, Erkki: Kommunikaatioyhteiskunnan aluejärjestelmä. Kuopion asema kansainvälistyvässä Suomessa. Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja, Sarja B 34. Helsinki 1989. 53 s.

Kotilainen, Lauri: Hyvä lehtijuttu – kirjoittajan opas. Juva/Porvoo 1989. 195 s.

Kuparinen, Eero (toim.): IX Suomalais-neuvostoliittolainen yhteiskuntahistorian symposiumi Moskovassa 24.–28.11.1986. Turun Historiallinen Arkisto 43. Tammsaari 1988. 185 s.

Kuparinen, Eero (toim.): Työ tekijäänsä kiittää.

Muut julkaisut

Pentti Virrankoski 60 v. 20.6.1989. Turun Historiallinen Arkisto 44. Tammsaari 1989. 379 s.

Nordic Seminar on Empirical Life History, Analysis and Panel Studies. Stockholm, November 25 to 27, 1987. Nordisk statistik sekretariat, Teknische rapporter 46. 408 s.

Peräsalo, Ilkka (toim.): Tiede tiedotusvälineissä. Vammala 1989. 125 s.

Proceedings of the Third Finnish-Soviet Seminar on Demography. Jyväskylä, June 10–13, 1987. Suomen Väestötieteen Yhdistyksen julkaisuja. Helsinki 1989. 250 p.

Rakennemuutos ja alueellisesti tasapainoinen kehitys. Luonnos väestö- ja työpaikkasuunnitteen vuoteen 2000. Sisäasiainministeriö, Aluepoliittisia tutkimuksia ja selvityksiä 1989:2. Helsinki 1989. 143 s.

Steele, Paul, T.: Tamarack Town, Mines, People, Places. Calumet 1982. 95 p.

Suvulta suvulle. Karjalan Sivistysseuran viisikymmenvuotisjuhlaulkaisu 1906–1956. Valkeakoski 1956. 141 s.

Wetterholm, Claes-Göran: Titanic. Båtdokumentationsgruppen. Uddevalla 1988. 295 s.

Yekey, David: Demography. The Study of Human Population. USA 1985. 352 p.

Yli-Jokipii, Pentti: Centenary Bibliography of Papers Published in the Journals of the Geographical Society of Finland, by topic, 1888–1987. Reprint from Fennia 166:1 (1988). Turun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisu 120. 285 p.